

Dosarul nr. 1ra-1951/21
1-17152349-01-1ra-15092021

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

D E C I Z I E

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Toma Nadejda,

Judecătorii: Catan Liliana și Guzun Ion,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021 și sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

Muntean Veaceslav xxxxxx, născut la xxxxx xxxxx xxxxx, originar din xxxxx xxxxx, xxxxx, cu viza de domiciliu în xxxxx xxxxx, xxxxx xxxxx, locuiește în xxxxx, xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.03.2017 – 05.02.2021;

Instanța de apel: 25.02.2021 – 29.06.2021;

Instanța de recurs: 15.09.2021 – 09.02.2022.

A C O N S T A T A T

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 05 februarie 2021, Muntean Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și xxxxx xxxxx, în privința căruia hotărârea judecătorească nu se contestă cu recurs ordinar.

A fost dispusă încasarea în mod solidar din contul lui Muntean Veaceslav și xxxxx xxxxx în beneficiul statului, suma de 23 (douăzeci și trei) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că xxxxx xxxxx, la data de 25 decembrie 2016, aproximativ ora 23:45, împreună cu Muntean Veaceslav, încălcând grosolan ordinea publică, în prezența mai multor persoane prezente în fața casei de locuit situată pe str. Studenților nr. 6, xxxxx xxxxx, xxxxx xxxxx, acționând cu obrăznicie deosebită, l-au înjurat cu

cuvinte necenzurate pe cet. Negară Evghenii, apoi xxxxx xxxxx având o bătă în mână, s-a apropiat de cet. Negară Evghenii și l-a lovit cu bâta în umărul drept, însă ultimul încercând să discute cu xxxxx de a se liniști, ultimul l-a bruscat pe cet. Negară Evghenii căzând jos și a sărit peste el, astfel lovindu-l cu pumnii pe diferite părți ale corpului. Apoi de către Negară Evghenii s-a apropiat Muntean Veaceslav și l-a lovit cu o lopată în regiunea capului, astfel cauzându-i lui Negară Evghenii conform raportului de expertiză judiciară nr. 6427 din 28 decembrie 2016 – plagă contuză suturată la nivelul țesuturilor moi a capului, care a putut fi cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare ușoară.

Acțiunile lui Muntean Veaceslav, au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, *huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

3. Inculpatul Muntean Veaceslav împreună cu avocatul Procopovici Augustin, au contestat sentința cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Muntean Veaceslav să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pentru un termen de probațiune.

În motivarea apelului au indicat, că corectarea și reeducarea inculpatului Muntean Veaceslav, poate fi realizată și fără privarea acestuia de libertate, or, inculpatul a conștientizat că este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate și se căiește sincer; este angajat în câmpul muncii și se caracterizează pozitiv; regretă de faptul că s-a implicat în conflictul care a avut loc la data de 25 decembrie 2016; are la întreținere trei copii minori, iar inculpatul fiind unicul întreținător al familiei.

Astfel, consideră că o pedeapsă neprivativă de libertate va contribui la corectarea și reeducarea inculpatului, iar prin stabilirea unui termen de probațiune, Muntean Veaceslav va îndreptăți încrederea acordată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, a fost respins ca nefondat apelul declarat de inculpatul Muntean Veaceslav împreună cu avocatul Procopovici Augustin, și menținută sentința primei instanțe.

4.1. În motivarea soluției pronunțate instanța de apel a indicat, că vina inculpatului Muntean Veaceslav în săvârșirea infracțiunii de huliganism, a fost demonstrată prin totalitatea probelor administrate la cauza penală, care au fost corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, și anume: declarațiile părții vătămate Negară Evghenii; declarațiile martorului

Ionașcu Alexandru; declarațiile martorului Poclitari Diana; plângerea depusă de către Negară Evghenii (f.d.10); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 26 decembrie 2016; raportul de expertiză judiciară nr. 6427 din 28 decembrie 2016 (f.d.18-19); procesul-verbal de examinare a obiectului din 27 decembrie 2016 (f.d.21); ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict a unei lopeți cu coadă de lemn, transmisă în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Rîșcani al DP Chișinău (f.d.22); înștiințare 903 din 26 decembrie 2016 (f.d.24); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 16 februarie 2017 (f.d.47-48).

Prin urmare, instanța de apel a precizat că vina inculpatului Muntean Veaceslav a fost dovedită, iar acțiunile acestuia corect au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Referitor la latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 287 Cod penal, instanța de apel a reținut că aceasta constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, ori în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

De asemenea, instanța de apel a indicat că fapta prevăzută la art. 287 Cod penal, prevede răspunderea penală nu numai pentru intenția huliganică a făptuitorilor, dar și pentru încălcarea ordinii publice.

Astfel, instanța de apel a stabilit că ținând cont de circumstanțele cauzei, și anume de faptul că inculpatul Muntean Veaceslav, conștientizând că este în loc public, adică în locul accesibil pentru toți, în prezența altor persoane, a acționat în mod agresiv, fapt ce atestă că intenția acestuia, încă de la început era îndreptată spre atentarea la existența normală a ordinii publice.

În acest context, instanța de apel a conchis că nu este întemeiată critica din apelul declarat de inculpatul Muntean Veaceslav împreună cu avocatul său, privind aprecierea și interpretarea eronată în opinia acestora a probelor, ce a dus la stabilirea greșită a faptelor, deoarece prima instanță, ținând cont de prevederile art. 99-101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele prezentate de către părți, a audiat inculpații, martorii, a cercetat probele administrate la dosar, verificându-le și apreciindu-le just prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și ca urmare corect a stabilit starea de fapt, încadrarea juridică și vinovăția inculpatului Muntean Veaceslav.

Cu referire la argumentele privind aplicarea unei pedepse mai blânde inculpatului Muntean Veaceslav, neprivative de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru un termen de probațiune, în temeiul art. 90 Cod penal, instanța de apel reținând prevederile art. 7, 75 Cod penal, a menționat că potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, infracțiunea săvârșită se

atribuie la categoria infracțiunilor grave, astfel concluzionând instanța în acest sens că anume aplicarea unei pedepse cu închisoare ar asigura realizarea scopului pedepsei penale în privința inculpatului Muntean Veaceslav, or, aplicarea unei pedepse mai blânde, nu ar contribui la stabilirea echității sociale, la conștientizarea de către inculpat a faptelor săvârșite precum și la corectarea acestuia, deoarece conform materialelor dosarului s-a stabilit că inculpatul Muntean Veaceslav a fost anterior judecat, iar antecedentele penale fiind stinse.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca fiind legală și întemeiată pedeapsa stabilită inculpatului Muntean Veaceslav, de către prima instanță, aceasta fiind proporțională faptelor săvârșite.

Referitor la argumentele privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatului Muntean Veaceslav, instanța de apel a precizat că acesta în cadrul examinării cauzei în prima instanță, folosindu-se de dreptul prevăzut de art. 66 alin. (2) pct. 8) Cod de procedură penală, a refuzat să facă careva declarații în ședința de judecată, vina nu a recunoscut-o și a pledat nevinovat, însă ulterior prin apel a solicitat să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, totodată recunoscându-și vinovăția. Astfel, instanța de apel a menționat că recunoașterea vinovăției în instanța de apel nu poate fi temei de a aplica o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, or, prima instanță la individualizarea pedepsei, a ținut cont de dreptul inculpatului de a nu mărturisi împotriva.

În concluzie, instanța de apel a precizat că prima instanță corect a constatat că acțiunile inculpatului Muntean Veaceslav întrunesc toate elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, inclusiv și latura obiectivă.

5. Avocatul Roman Rusu în numele inculpatului Muntean Veaceslav, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar, solicitând casarea parțială a acestora, în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Muntean Veaceslav să-i fie stabilită o pedeapsă cu suspendare condiționată a executării acesteia pentru un termen de probațiune.

În argumentarea recursului menționează, că instanța de apel a reținut doar probele care ar dovedi vinovăția inculpatului Muntean Veaceslav, ignorând probele care combat declarațiile părții vătămate.

Invocând prevederile art. 7, 75 Cod penal, susține apărarea că la individualizarea pedepsei stabilite inculpatului Muntean Veaceslav, instanța de judecată urma să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșită de inculpat, care face parte din categoria celor grave; de fapta săvârșită care atentează asupra relațiilor sociale cu privire la ordinea publică, precum și cele referitoare la integritatea corporală sau sănătatea persoanei, ca urmare survenind vătămări corporale ușoare; de persoana celui vinovat; de faptul că inculpatul Muntean Veaceslav în ședințele de judecată s-a prezentat și a recunoscut vina; anterior nu a fost judecat; de circumstanțele în care a fost săvârșită infracțiunea; de vârsta inculpatului; de influența pedepsei aplicate asupra

corectării vinovatului, și anume că acesta poate fi reeducat fără izolarea de societate.

De asemenea, indică apărarea că careva circumstanțe atenuante potrivit art. 76 Cod penal, precum și circumstanțe agravante potrivit art. 77 Cod penal, în privința lui Muntean Veaceslav, nu s-au stabilit la caz.

În acest context, consideră apărarea că în privința inculpatului Muntean Veaceslav, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, este echitabilă aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru un termen de probațiune, potrivit art. 90 Cod penal, or, această pedeapsă va contribui la realizarea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corectarea inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Astfel, reiterează apărarea că inculpatul Muntean Veaceslav nu are antecedente penale, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, are la întreținere trei copii minori, este angajat în câmpul muncii, fiind unicul întreținător al familiei, iar partea vătămată nu are pretenții de ordin material sau moral față de inculpat.

6. La data de 04 februarie 2022, avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav, a depus recurs suplimentar, solicitând aplicarea Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, în privința lui Muntean Veaceslav.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept admise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Conform dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, adoptând soluția respectivă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Reieșind din conținutul cererii de recurs declarată, instanța de recurs atestă, că titularul acesteia invocă în calitate de temeiuri pentru casarea deciziei instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, care stabilesc, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului

pentru a repara erorile de drept admise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și 10) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, instanța de recurs constată, că asemenea eroare nu se confirmă la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, iar hotărârea adoptată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Totodată, conform prevederilor art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să conțină temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Așadar, cu referire la criticile invocate de apărare precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, aceasta deoarece, verificând decizia recurată în raport cu argumentele invocate în apel, se atestă că apărarea a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță, nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat. Mai mult, în conținutul recursului nu au fost descrise care anume din motivele apelului nu au fost luate în considerație la judecarea cauzei.

Colegiul penal menționează că, motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Contrar argumentelor invocate de recurent prin care acesta susține că este echitabilă aplicarea inculpatului Munteanu Veaceslav a unei pedepse fără privarea de libertate, Colegiul penal menționează că instanța de apel a argumentat motivele în baza cărora și-a fundamentat concluziile sale, reținând în acest sens că prima instanță legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei penale aplicate inculpatului, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, precum și de faptul că acesta a săvârșit o infracțiune gravă.

La fel, instanța de recurs a stabilit că pedeapsa aplicată inculpatului Munteanu Veaceslav, a fost motivată și individualizată în conformitate cu prevederile legale, aceasta fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, precum și scopul pedepsei penale

de restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea acestuia și a altor persoane.

În acest context, Colegiul penal fiind solidar concluziilor instanței de apel, constată că aceasta corect a reținut că pedeapsa aplicată inculpatului Munteanu Veaceslav este una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, just fiind constatate și apreciate circumstanțele reale și personale ale inculpatului.

Prin urmare, această soluție a instanței de apel, este susținută și de instanța de recurs, și a cărei reluare nu se mai impune, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CEDO, potrivit căreia în cazul în care acestea și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis versus Spania din 21 ianuarie 1999, Helle versus Finlanda din 19 decembrie 1997*).

8. Referitor la recursul ordinar declarat la data de 04 februarie 2022, de către avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav, Colegiul penal notează că potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din analiza materialelor cauzei penale, Colegiul penal reține că decizia motivată a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 iulie 2021 (f.d. 66-77, vol. II).

La caz, termenul de declarare a recursului se calculează din 23 iulie 2021, ziua imediat următoare datei pronunțării deciziei motivate și a expirat la 23 august 2021, aceasta fiind și ultima zi de depunere a recursului, pe când avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav, a declarat recursul la 04 februarie 2022 (f.d. 99, vol. II), respectiv cu depășirea termenului de declarare a acestuia.

Astfel, Colegiul penal stabilește că omisiunea de a respecta termenul de depunere a recursului nu poate fi imputată instanței de judecată, or, părțile urmau să se intereseze de soarta dosarului, având obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (*cauza Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012*), de a proteja drepturile inculpatului de acces la instanță, inclusiv și de a depune în termenul legal cererea de recurs, fapt însă ignorat de aceștia, ce în consecință, s-a soldat cu omiterea nejustificată a termenului de declarare a recursului în acest caz.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Conform art. 231 Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Colegiul penal menționează că, termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 422, 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide, că recursul declarat la data de 04 februarie 2022 de către avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2), pct. 2) și pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Rusu Roman în numele inculpatului Muntean Veaceslav, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2021, în cauza penală în privința lui **Muntean Veaceslav xxxxxx**:

- cel declarat la data de 18 august 2021, ca fiind vădit neîntemeiat,
- cel declarat la data de 04 februarie 2022, ca fiind peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **31 martie 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecătorii

Catan Liliana

Guzun Ion